

Tlač a informácie

Súdny dvor Európskej únie
TLAČOVÉ KOMUNIKÉ č. 144/13
v Luxemburgu 24. októbra 2013

Rozsudok v spojených veciach C-22/12 a C-277/12
Katarína Haasová/Rastislav Petřík a Blanka Holingová
a Vitālijs Drozdovs/Baltikums AAS

Ak vnútroštátne právo umožňuje rodinným príslušníkom obete dopravnej nehody požadovať náhradu utrpenej nemajetkovej ujmy, náhrada tejto ujmy musí byť krytá povinným poistením motorového vozidla

V takom prípade sa minimálne poistné krytie upravené právom Únie pre prípad ujmy na zdraví uplatní aj na nemajetkovú ujmu

Podľa prvej smernice¹ Únie v oblasti povinného poistenia motorových vozidiel sú členské štáty povinné zabezpečiť, aby motorové vozidlá, ktoré sa obvykle nachádzajú na ich území, boli poistené. Hoci členské štáty môžu určiť, aká škoda bude krytá a aké budú podmienky poistenia, druhá smernica² prijatá v tejto oblasti stanovuje, že poistenie musí nevyhnutne pokrývať ujmy na zdraví v minimálnej výške poistného krytia 1 milión eur na poškodeného alebo 5 miliónov eur na nehodu bez ohľadu na počet poškodených. Navyše toto poistenie musí pokrývať aj škody na majetku v minimálnej výške poistného krytia 1 milión eur na nehodu bez ohľadu na počet poškodených.

Vec C-22/12

Pán Haas zomrel 7. augusta 2008 pri dopravnej nehode, ktorá sa stala na území Českej republiky a ktorú spôsobil pán Petřík vedúci osobné motorové vozidlo patriace pani Holingovej.

Vozidlo pani Holingovej, ktoré je zapísané v evidencii na Slovensku a v ktorom sa nachádzal pán Haas, sa zrazilo s nákladným autom evidovaným v Českej republike. Pánovi Petříkovi, ktorý nehodu zaviniel, súd popri treste uložil aj povinnosť nahradiť škodu, ktorú v dôsledku tejto nehody utrpela pani Haasová, manželke obete. Pani Haasová spolu so svojou dcérou od poisťovateľa pani Holingovej žiadajú aj náhradu nemajetkovej ujmy vyplývajúcej zo straty manžela, resp. otca.

Vnútroštátny súd vysvetlil, že podľa českého občianskeho práva, ktoré sa podľa neho uplatní v prejednávanej veci, sa môže fyzická osoba domáhať náhrady nemajetkovej ujmy, ktorá bola spôsobená zásahom do osobnej integrity. Poisťovateľ pani Holingovej však tvrdí, že krytie povinným poistením motorového vozidla sa podľa slovenského zákona o povinnom zmluvnom poistení nevzťahuje na nemajetkovú ujmu, a teda ju odmieta nahradiť.

Krajský súd v Prešove sa Súdneho dvora pýta, či má povinné poistenie motorového vozidla pokrývať aj náhradu nemajetkovej ujmy spôsobenej blízkym osobám obetí usmrtených pri dopravnej nehode.

Súdny dvor vo svojom rozsudku predovšetkým pripomína, že povinnosť krytia poistením zodpovednosti za škodu spôsobenú motorovými vozidlami sa odlišuje od rozsahu náhrady tejto

¹ Smernica Rady 72/166/EHS z 24. apríla 1972 o aproximácii právnych predpisov členských štátov týkajúcich sa poistenia zodpovednosti za škodu spôsobenú motorovými vozidlami a kontroly plnenia povinnosti poistenia tejto zodpovednosti (Ú. v. ES L 103, s. 1; Mim. vyd. 06/001, s. 10).

² Smernica Rady 84/5/EHS z 30. decembra 1983 o aproximácii právnych predpisov členských štátov týkajúcich sa poistenia zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorových vozidiel (Ú. v. ES L 8, 1984, s. 17; Mim. vyd. 06/007, s. 3), zmenená a doplnená smernicou Európskeho parlamentu a Rady 2005/14/ES z 11. mája 2005 (Ú. v. EÚ L 149, s. 14).

škody vyplývajúcej zo zodpovednosti poisteného za škodu. Zatiaľ čo povinnosť krytia poistením je definovaná a zabezpečená právom Únie, rozsah náhrady škody sa v zásade spravuje vnútroštátnym právom.

Členské štáty sú teda v zásade oprávnené v rámci svojich režimov zodpovednosti za škodu upraviť najmä škody spôsobené motorovými vozidlami, ktoré sa musia nahradiť, rozsah ich náhrady a osoby, ktoré majú na túto náhradu nárok. V každom prípade Súdny dvor zdôrazňuje, že Únia s cieľom znížiť rozdiely medzi právnymi predpismi členských štátov týkajúcimi sa rozsahu povinnosti krytia poistením stanovila v druhej smernici v oblasti zodpovednosti za škodu povinné krytie škody na majetku a ujmy na zdraví v určitých sumách. Členské štáty sú teda povinné pri určení, aká škoda bude krytá a aké budú podmienky povinného poistenia motorových vozidiel, zobrať na zreteľ pravidlá práva Únie.

Súdny dvor ďalej spresňuje, že ujma na zdraví, ktorá musí byť podľa druhej smernice krytá, **predstavuje akúkoľvek ujmu, ktorá bola spôsobená zásahom do osobnej integrity**, čo zahŕňa tak fyzickú, ako aj psychickú traumu. Preto **medzi škody, ktoré sa musia nahradiť v súlade s právom Únie, patrí aj nemajetková ujma, ktorej náhradu na základe zodpovednosti poisteného za škodu upravuje vnútroštátne právo** uplatniteľné v danom spore.

Napokon Súdny dvor uvádza, že ochrana podľa prvej smernice platí pre akúkoľvek osobu, ktorá je podľa vnútroštátnych právnych predpisov upravujúcich zodpovednosť za škodu oprávnená na náhradu škody spôsobenej motorovými vozidlami. Podľa informácií, ktoré poskytol slovenský súd, české právo priznáva pani Haasovej a jej dcére nárok na náhradu nemajetkovej ujmy utrpenej v dôsledku úmrtia manžela, resp. otca. Preto by mali mať nárok na ochranu priznanú touto smernicou.

Vec C-277/12

Hoci v Lotyšsku možno náhradu nemajetkovej ujmy za bolesť a psychickú traumu spôsobené úmrtím osoby, od ktorej je dotknutá osoba závislá, závislej osoby alebo manžela či manželky požadovať od poisťovateľa osoby zodpovednej za dopravnú nehodu, jej výška je obmedzená na 100 LVL (približne 142 eur) pre každého žiadateľa na každú obeť.

Rodičia Vitālijsa Drozdovsa zahynuli 14. februára 2006 pri automobilovej nehode, ku ktorej došlo v Rige (Lotyšsko). V. Drozdovs, ktorý mal vtedy desať rokov, bol následne zverený do starostlivosti svojej starej matky. Poručníčka vyzvala poisťovateľa osoby zodpovednej za nehodu poskytnúť mu náhradu vo výške 200 000 LVL (približne 284 820 eur) ako náhradu nemajetkovej ujmy, ktorú V. Drozdovs utrpel stratou rodičov.

Augstākās tiesas Senāts (Lotyšsko), ktorý rozhoduje v spore medzi V. Drozdovsom a poisťovateľom, Súdnemu dvoru položil jednak rovnakú otázku ako slovenský súd vo veci Haasová a jednak sa ho pýta, či je obmedzenie maximálnej výšky náhrady osobnej nemajetkovej ujmy z dôvodu dopravnej nehody podľa lotyšského práva zlučiteľné s právom Únie.

Podobne ako v dnešnom rozsudku vo veci Haasová Súdny dvor uvádza, že ak vnútroštátne právo umožňuje rodinným príslušníkom obete dopravnej nehody požadovať náhradu utrpenej nemajetkovej ujmy, náhrada tejto ujmy musí byť krytá povinným poistením motorového vozidla. Podľa informácií, ktoré poskytol vnútroštátny súd, lotyšské právo priznáva V. Drozdovsovi nárok na náhradu nemajetkovej ujmy utrpenej v dôsledku úmrtia rodičov. Preto by mal mať nárok na ochranu priznanú prvou smernicou.

Súdny dvor tiež rozhodol, že ak členský štát priznáva nárok na náhradu nemajetkovej ujmy, nemôže pre túto osobitnú kategóriu škôd, ktoré sa v zmysle druhej smernice považujú za ujmu na zdraví, stanoviť maximálne sumy poistného krytia, ktoré sú nižšie ako minimálne sumy poistného krytia stanovené touto smernicou. Smernica totiž nestanovuje ani neumožňuje iné rozlíšenie kategórií škôd, na ktoré sa vzťahuje poistné krytie, než rozlíšenie na ujmu na zdraví a škody na majetku.

UPOZORNENIE: Návrh na začatie prejudiciálneho konania umožňuje súdom členských štátov v rámci sporu, ktorý rozhodujú, položiť Súdnemu dvoru otázky o výklade práva Únie alebo o platnosti aktu práva Únie. Súdny dvor nerozhoduje vnútroštátny spor. Vnútroštátnemu súdu prináleží, aby rozhodol právnu vec v súlade s rozhodnutím Súdneho dvora. Týmto rozhodnutím sú rovnako viazané ostatné vnútroštátne súdne orgány, na ktoré bol podaný návrh s podobným problémom.

Neoficiálny dokument pre potreby médií, ktorý nezaväzuje Súdny dvor.

Úplné znenie rozsudkov ([C-22/12](#) a [C-277/12](#)) sa uverejňuje na internetovej stránke CURIA v deň vyhlásenia rozsudku.

Kontaktná osoba pre tlač: Balázs Lehóczki ☎ (+352) 4303 5499